

Landet lär 63 Ännu bättre tillsammans - Om utvärderingen av stöd till samarbeten

Välkommen! Du är seniorrådgivare hos VSP och har alltså gjort den här utvärderingen av landsbygdsprogrammet. Stöd till samarbete.

Om du är redo Göran så lämnar jag över scenen till dig. Tack så mycket! Jag börjar med att dela

en presentation tänker jag. En.

Så där funkade. Så där har vi helskärmsläge också. Jättebra! Ja, vi har ju haft uppdraget från Jordbruksverket att utvärdera en del i det i landsbygdsprogrammet som handlar om särskilda stöd till samarbeten. Och det är det som den här presentationen handlar om. Och det är alltså landsbygdsprogrammet under perioden 2014 till 2020 som det avser. De viktigaste resultaten från utvärderingen för att sammanfatta är att totalt fördelades genom de här samarbetsstöden 680 miljoner kr under den här perioden.

Lite drygt och de gick då till totalt 306. De lite drygt samarbeten eller samarbetsprojekt kan man väl säga.

Och de här samarbetena ska ju vara samarbeten som i någon mening är nya eller nyskapande. Men det är också så att i de flesta av de här samarbetena så har åtminstone några av aktörerna samarbetat med varandra sedan tidigare och därigenom också känner varandra. Och vi ska komma tillbaka till det alldeles strax också, som en viktig del i de resultat vi ser.

Som sagt så är hälften av stöden har letts av myndigheter och ungefär hälften har letts av företag och det har avslöjats av dem som har varit ansvariga för samarbetsprojekt.

Stöden har i ungefär lika stor utsträckning syftat till att antingen utveckla ny teknik eller uppnå miljö och klimatmål, eller skapa ekonomisk nytta för dem som har varit deltagande i samarbeten eller för omkringliggande bygder och organisationer kan man säga.

De här stöden har gett ganska många olika typer av resultat. Det allra vanligast förekommande, som man uttrycker att man har skapat genom de här samarbetena är en utveckling av nya produkter, nya metoder och processer och ny teknik. En slags tekniska resultat kan man väl säga då. Andra vanliga typer av resultat är att man har skapat gemensamma arbetsprocesser eller delat resurser och anläggningar på ett nytt sätt och därigenom kunnat effektivisera sin verksamhet. Kan man beskriva det som. Ett fokus som också varit viktigt har varit att försöka korta leveranskedjan och utveckla lokala marknader.

I många av insatserna har man också bidragit till att anpassa sig till klimatförändringar eller begränsa avtrycken för att begränsa klimatavtryck. Men tittar man på hela den här listan så ser man att det varit som sagt väldigt många olika typer av resultat och typerna av resultat är ofta bredare än det som har varit. De primära syftena kan man beskriva det som också.

Vi tittade också på genomförandet av insatserna. De här insatserna har ju styrts genom utlysningar och vi gjorde där en bedömning av huruvida utlysningarna har legat väl i linje med programmålen i landsbygdsprogrammet och där uppfattar vi att de har dem. Men det är också så att när vi tittar på hur utlysningarna var

utformade så var de väldigt öppna och breda till sin karaktär. Det bör ha varit lätt för den som har haft ansvaret av sina samarbetspartners

med på noterna att hitta formuleringar som ryms inom ramen för de här utlysningarna. Det är vår bedömning då. Mottagarna har också upplevt de här stöden som administrativt tunga.

Man upplever att det har ställts höga krav på redovisning av de här stöden och det har också varit flera av mottagarna av stöden som tyckt det varit svårt att redovisa de här stöden på ett sätt som möter krav som Jordbruksverket har ställt på de stödmottagare. När vi gjorde den analysen kunde vi identifiera tre

relativt tydliga framgångsfaktorer för samarbetet stöd som har fungerat på ett bra sätt. Det första och kanske viktigaste är att man har ett jobb med gemensamt tydliga behov och gemensamma tydliga mål med sitt samarbete så att inte

det i alltför stor utsträckning är en av parterna som driver andra aktörer i samarbetet framför sig, utan man behöver ha ett någorlunda likastort engagemang och man behöver ha tydligt definierade behov. Sen kanske inte alla

har exakt samma behov och exaktsamma mål, men man kan mötas inom ramen för det härsamarbetet.

Och den är den tredje viktiga erfarenheten

eller framgångsfaktorn som vi såg. Här handlar det om den tidigareerfarenheten av att ha haft stöd från Jordbruksverket eller landsbygdsprogrammet och det har varit en viktig erfarenhet. Inte minst givet hur man har upplevt den administrativa

utmaningen så har det varit en stor skillnad mellan de som har tidigare erfarenhet av den här typen av stöd och de som inte har den erfarenheten.

De pekade också på ett antal

möjliga rekommendationer för hur man skulle kunna förbättra den här typen av insatser i kommande program. Och det är det första som vi menar här är att det finns en viss otydlighet i på vilket sätt som samarbeten förväntas bidra till att nå de här målen som

som de ska nå i den här typen av åtgärder. Alltså att man behöver tydliggöra på vilket sätt ska samarbetena uppfylla de mål som ställts upp inom jordbruks- och landsbygdspolitiken? Varför är det viktigt att samarbeta just i den här typen av projekt?

Och här är kravet att man ska stödja ett samarbete, men det tydliggörs inte i utlysningar eller någon annan stans varför det är viktigt att samarbeta för att nå de här målen. Det tror vi skulle skicka bra signaler både till andra myndigheter som som deltar i genomförandet men också till de parter som ska söka pengar. När vi tittade på den genomsnittliga projektstorleken så såg vi att den är på ca 2 miljoner kronor vi tror att givet komplexiteten kring den här typen av projekt eller insatser, dvs att du ska hitta samarbeten, du ska formulera dina gemensamma mål. Givet den komplexiteten så tror vi att man skulle kunna öka den strategiska betydelsen av de här stöden om vi tillåter lite större projekt eller uppmanar till lite större projekt och därmed på. En större kraft i de förändringar som samarbetena kan leda till.

Vi tror också att den här utvecklingen skulle möjliggöras om man ökade dialogen med de som är potentiella sökande. Genom fler aktiva öppna informationsinsatser genom olika typer av helpdesk-funktioner så skulle man både kunna trycka på den strategiska betydelsen och också kanske tydligare jobba med hur vilken roll samarbeten har för att uppnå målen i landsbygdspolitiken i stort.

På samma tema så var också en rekommendation som vi lämnade att försöka jobba med fortsätta jobba med förenkling av administrationen och därvidt vi att det finns ett antal begränsningar

som inte styrs från svenska myndigheter. Men givet det så tänker vi också att man skulle kunna erbjuda de som får stöd mer av vägledning. Det finns exempel från andra strukturoch investeringsfonder där man har i tidigare programperiod har jobbat med en mer aktiv rådgivning och vägledning till de som är projektägare

och den skulle kunna åtminstone till en del handla om hur

om en stöd och rådgivning som kan bidra till att man kan klara de administrativa krav som myndigheterna ställer på ett bra sätt. Det här var våra viktigaste rekommendationer som vi ser det. Och därmed tänkte jag avrunda den presentationen.

Ja, ni ska se. Här går det undan.

Jag ska få fram bilden också.

Förlåt. Så nu. Tack så mycket Göran!

Jättespännande! Ni får som sagt ställa era frågor här i chatten till Göran. Ni kommer också få titta på den här presentationen.

Jag kommer skicka ut den till er i eftermiddag.

Men jag tänkte göra en ändå. Har jobbat med det här. Är det någonting som har förvånat dig i de resultat och det som har kommit fram i utvärderingen? Men det som kanske var mest förvånande var väl just

den där första

slutsatsen omkring att man är ganska öppna förhållande till varför det är viktigt att samarbeta. Man slår fast att man vill, vill ha samarbeten och att samarbeten är bra, men man är inte tydlig med vad det är för problem och vad det är för utmaningar vi ska lösa med de här samarbetena. Och det tror jag i en del fall lämnade sökande lite så. Men vi behöver ett samarbete för att få del av de här pengarna. Men man får kanske ingen riktig vägledning om varför det här samarbetet är viktigt för att nå just de övergripande målen eller just några av de här målen. Och där tror jag att vi skulle få tydligare projekt eller tydligare

insatser och en större effektivitet om vi vartydliga med det. Nu blir det att preciseravilken metoder vi vill ha, men vi är ganska hemliga om varför kanman säga. Så det är bra.

Ett medskick från er vi ska se. Du kan nästan jag Japan. Vi skulle kolla tillbaka. Eller.

När jag kom dit vi skulle se på den där bilden med staplarna igen.

Jag tror vi gick förbi den lite snabbt. Eller jag upplevde iallafall. Att det var så. Förlåt varandra. Jag.

Jag ser. Där har vi. Just hur det såg ut där. Det här var ju projektresultatsom samarbetena har lett till och där kunde man ju uppge flera

flera olika typer av resultat ett och samma projekt också. Och under rubriken Annat där var har du några exempel på vad det kan handla om som inte fanns med? Det var så att vi hade en ruta för att kryssa i annat och så har några uppgivitolika typer av fritextsvar där.

Och när vi tittar på de där fritextsvar så kan man väl också säga att en hel del av dem är sånt som redan står där, fast man ändå ändå liksom inte riktigt identifierat det i det man har gjort. Jag skulle säga att det inte är helnya saker som döljer sig bakom bakom det här, utan om man skulle vara kinkig och nog skulle man nog kunna sortera in dem ganska jämt utifrån de rubriker som redan står där.

Vi ska se här. Vi har inga frågor. Än så länge är det alltså fritt fram och skriva i chatten om det är något ni undrar. Nu har vi ju Göran med oss här så nu ska vi göra något annat som du känner att du vill utveckla göra i presentationen.

Näm det dyker då och då upp och kanske lite högre grad än hos några andra utav de här myndigheterna som är

ansvariga för olika typer av stöd. Att administrationen är tung när det gäller stöden inom landsbyggsprogrammet. Så

jag skulle nog verkligen liksom ändå vilja trycka på det. Och det var väldigt tydligt i i våra intervjuer och i våra enkäter och fritextsvar kring enkäterna att det här upplevs som en börda som där särskilt de som inte tidigare har sökt stöd hos särskilt privata företag upplever att det här är en stor utmaning och härvore det nog en en stor vinst om man kunde satsa på någon typ av stödfunktion. I den mån det nu inte går att förenkla bort all utmaningar så att säga, så som

de sökande eller stödmottagare upplever, så tror jag att det skulle vara mycket vunnit genom att erbjuda stöd och rådgivning på ett tydligt sätt. Vi ska se. Nu kommer det en fråga från Jonas. VSP utvärderade för ett antal år sedan samarbeten och samtal eller samverkan mellan aktörer inom Regionalfondens programmen 2014-2020 och vilka resultat de genererar på olika nivåer. Går det att göra en jämförelse?

Om jag var med och gjorde den där utvärderingen av regionalfondens också. Och jag tänker att

just de här sakerna omkring var vad varför vi ska samarbeta för att nå mål. Den tror jag kanske i viss utsträckning tydligare uttryckt i regionalfondens insatser, men jag tror att vi även då såg den som en utmaning. Alltså att man väljer en slags metod för hur vi ska driva ett utvecklingsarbete genom att säga att det är genom samarbete som vi ska göra det här.

Men vi från myndighets eller programansvarig sida så ger vi inte så där väldigt mycket råd omkring vad det är

det här samarbetet ska komma förbi för hinder och utmaningar. Vad är det för hinder och utmaningar som vi ska lösa med just samarbete som metod? Det tror jag man behöver bli bättre på. Jag tror att det från landsbyggsprogrammet kan finnas en del att lära av hur både den utvärderingen som vi gjorde av samarbeten inom regionalfondens men också omkring hur man beskriver.

Ska vi ställa oss in för ändringens logik som

vi sätter upp. Vad är det för problem som programmet ska lösa eller vad ska vi lösa med den här insatsen? Där tror jag att kanske tillväxtverket och Regionalfondens har kommit ett litet steg längre ändå.

Hoppas det var svar på frågan där. Jonas.

Det går som sagt bra att ställa fler frågor.

Göran. Se här om jag har min. Saknar dem. De är lite blyga vår publik idag eller så har det varit genomgående Göran så vi kan väl tolkning. Hur var det? Vi gick säkert igenom det i början, men hur gick den här utvärderingen till? Det vilar enkät. Den vilar

på lite olika ben kan man säga. Det är dels data som projekten eller de stödmottagaren själva har rapporterat till Jordbruksverket, där man svarar också på olika typer av resultat

och där har vi haft tillgång till allaprosjekt i den delen. Den andra delen bygger i stor utsträckning på en enkät som vi har ställt och där har vi en betydligt lägre men intedålig svarsfrekvens. Vi hade andra 38 eller något sånt. Idag får man bedöma att det är en rimlig svarsfrekvens då. Och den tredje delen bygger på ett ganska litet antal intervjuer. Här har vi både intervjuat myndigheter med olika roller i genomförandet av insatserna,

men också stödmottagare. Vi har försökt att skapa en utvärdering där vi sammanställer de olika resultaten från de olika källorna lite grann mot varandra och för en diskussion med utgångspunkt i de. Så kan man beskriva det.

Här med svarsfrekvensen. Där gör man en analys av vad det beror på att det är svårt att få folk att svara.

Vi har tittat där. Jag kanske inte vet vad det beror på. Vi har försökt att se om de skiljer sig utifrån jämförelse med det material som man har rapporterat in till Jordbruksverket där alla finns med. Så vi försökte se om det finns några systematiska skillnader i den här gruppen som har svarat respektive inte svarat på enkäten, men vi fann inte att det var några nämnvärda sådana skillnader.

Därför har vi bedömt att tillförlitligheten är relativt god i enkäten. Men vad bra!

Det verkar som att vi inte har några mer frågor här Göran. Är det något mer du känner att du vill utveckla och skicka med våra deltagare?

Nej men, en tanke är ju att

samarbeten är viktiga för att åstadkomma olika typer av utveckling och förändring. Och jag tänker också att

vi som finansierar av den typen av projekt, det är också något som. Det är också

en typ av projekt eller en typ av stöd som är svårare. Vi gör en investering där vi också har ett åtagande att liksom inte bara fördela pengarna utan också följa upp att vi får den typ av utveckling vi önskar. Och då måste vi bli bättre på att beskriva vad är det för typ av utveckling vi önskar genom de här insatserna och också hitta sätt som gör att vi kan följa upp

hur projekten klarar av att svara upp mot det bättre. Och här tror jag också att ska man göra det så kanske det är sannolikt de här. I många fall tror jag att det här är lite för lite pengar för att åstadkomma strategisk förnyelse av olika slag som också blir långsiktigt hållbar för aktörerna.

Om man precis var inne på detta med storleken på när man Jättebramen men du gör. Jag tänker att vi gör så här, att vi avrundar här. Det blir en liten kortare version, men det går ju höra av sig till dig i efterhand Göran om man har några frågor.

Rubrik 2

Text